Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 7, 11 och 14 §, 15 § 3 mom., rubriken för 16 § och 16 § 1 mom., 23 § 1 mom., 27 § 2 mom., 37 § 2 mom., 38 §, 48 § 2 mom., rubriken för 6 kap., samt 50, 58 och 61 §, 62 § 1 mom., 70 § 5 mom., 85 § 2 mom., 96 och 97 §, 99 § 1 mom., 100 § 1 mom., 102 § 3 mom., 104 § 1 och 3 mom., 105 § 1 och 3 mom. och 111 § 1 punkten, av dem 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 547/2018, och

fogas till 44 § ett nytt 5 mom. som följer:

7 §

Utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

Utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv ger studerande som behöver särskilt stöd på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning undervisning och handledning enligt deras individuella mål och färdigheter.

11 §

Dimensioneringsgrunder för, omfattningen av och tiden för genomförande av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

Grunden för dimensioneringen av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv och delar av sådan utbildning är en kompetenspoäng. Omfattningen av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv är 60 kompetenspoäng.

Tiden för genomförandet av en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv bestäms utifrån den studerandes individuella mål och färdigheter. Utbildningsanordnaren beslutar om tiden för genomförandet av utbildningen. Utbildningstiden kan dock vara högst tre år.

14 §

Uppbyggnaden av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

Utbildningen som handleder för arbete och ett självständigt liv består av utbildningsdelar. Närmare bestämmelser om uppbyggnaden av utbildningen som handleder för arbete och ett självständigt liv får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Examensgrunder

— —

Utbildningsstyrelsen ska sammanställa grunderna för de yrkesinriktade grundexamina så att examina till sin omfattning motsvarar omfattningen av gymnasiets lärokurs enligt 10 § i gymnasielagen (714/2018).

— —

16 §

Grunder för utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

Utbildningsstyrelsen bestämmer utbildningsgrunderna för utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv.

— —

23 §

Examina och utbildning som ska anges i anordnartillståndet

I anordnartillståndet anges de examina som utbildningsanordnaren har rätt att bevilja och för vilka utbildningsanordnaren kan ordna examensutbildning. Anordnartillståndet kan dessutom innehålla bestämmelser om att rätten att bevilja examina och ordna examensutbildning inte gäller ett eller flera, med stöd av 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet angivna, kompetensområden som ingår i en viss examen. Anordnartillståndet innehåller dessutom bestämmelser om rätten att ordna utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv. Utbildningsanordnaren kan också ordna i 8 § 1 punkten avsedd utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen och som hänför sig till examina som omfattas av anordnartillståndet.

— —

27 §

Övriga rättigheter, skyldigheter, villkor och uppgifter som ska anges i ett anordnartillstånd

— —

Anordnartillståndet kan innehålla bestämmelser om utbildningsanordnarens skyldighet att ordna examina som avses i 23 § 1 mom. och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv samt utbildning enligt lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (/) för studerande som har rätt till krävande särskilt stöd enligt 65 § i denna lag och att sköta utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter som anknyter till särskilt stöd.

— —

37 §

Att söka till utbildning samt ansökningsförfaranden

— —

Vid kontinuerlig ansökan beslutar utbildningsanordnaren om ansökningstider och ansökningsförfaranden. Vid antagning av studerande till utbildningar för yrkesinriktade grundexamina eller inom utbildningar som handleder för arbete och ett självständigt liv kan riksomfattande ansökningsförfaranden dock tillämpas. Bestämmelser om riksomfattande ansökningsförfaranden utfärdas genom förordning av statsrådet.

— —

38 §

Förutsättningar för antagning som studerande

Som studerande kan antas en sökande som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller en motsvarande tidigare lärokurs eller som utbildningsanordnaren i övrigt anser ha tillräckliga förutsättningar att förvärva det kunnande eller avlägga den examen som eftersträvas.

44 §

Personlig utvecklingsplan för kunnandet

— —

För läropliktiga enligt läropliktslagen (/) ska den personliga utvecklingsplanen för kunnandet utarbetas så att tiden för avläggande av yrkesexamen enligt planen är högst fyra år.

48 §

Planering av förvärvande av kunnande

— —

Förvärvande av yrkesskicklighet eller kunnande planeras individuellt för varje examens- eller utbildningsdel. I utbildningen för grundexamen har utbildningsanordnaren till uppgift att bedöma behovet av och mängden undervisning och handledning som genomförs vid läroanstalten och i andra lärmiljöer. Närmare bestämmelser om bedömningen av mängden undervisning och handledning utfärdas genom förordning av statsrådet.

— —

6 kap.

Avläggande av examen samt genomförande av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv och bedömning av kunnandet

50 §

Avläggande av examen samt genomförande av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

En examensdel har avlagts när den studerande har visat det kunnande som anges i examensgrunderna på det sätt som föreskrivs i 52 § eller när kunnandet har erkänts i enlighet med 47 §. En examen har avlagts när alla examensdelar som enligt examensgrunderna krävs för examen har avlagts med godkänt resultat.

En utbildningsdel i utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv har genomförts när den studerande har visat det kunnande som anges i utbildningsgrunderna på det sätt som föreskrivs i 52 § eller när kunnandet har erkänts i enlighet med 47 §. Utbildningen som handleder för arbete och ett självständigt liv har genomförts när alla utbildningsdelar som enligt utbildningsgrunderna krävs för utbildningen har genomförts med godkänt resultat.

58 §

Betyg över genomförd utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över genomförd utbildning, när en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv har genomförts på det sätt som anges i 50 §. Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över genomförda utbildningsdelar, om den studerande anses ha avgått på det sätt som anges i 97 §. Utbildningsanordnaren ska också utfärda ett betyg över genomförda utbildningsdelar på begäran av den studerande.

61 §

Rätt till undervisning och handledning

Studerande har rätt att i olika lärmiljöer få sådan undervisning och handledning som dels gör det möjligt att uppfylla kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet enligt examens- eller utbildningsgrunderna, dels stöder de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och samhällsmedlemmar. Utbildningsanordnaren ansvarar för att det i undervisningen och handledningen tas hänsyn till det i enlighet med 48 § 2 mom. uppskattade behovet av och mängden undervisning och handledning vid läroanstalten och i andra lärmiljöer.

En studerande har rätt att få personlig och annan behövlig studiehandledning.

Den som har avlagt yrkesinriktad grundexamen och som har för avsikt att söka till fortsatta studier efter avläggandet av examen, men som inte har fått en studieplats i examensinriktad utbildning, har rätt att få handledning som anknyter till ansökan till fortsatta studier och karriärplanering under året som följer på året då examen har avlagts. För handledningen ansvarar den utbildningsanordnare i vars läroanstalt examen har avlagts.

62 §

Utbildningens innehåll

Utbildningsanordnaren beslutar om innehållet i och genomförandet av examensutbildning i enlighet med de examensgrunder som avses i 15 § samt om innehållet i och ordnande av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv i enlighet med de utbildningsgrunder som avses i 16 §.

— —

70 §

Läroavtalsutbildning

— —

Utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv och arbetskraftsutbildning får inte ordnas som läroavtalsutbildning.

85 §

Disciplin

— —

Om handlingen eller försummelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig på det sätt som avses i 1 mom. efter en skriftlig varning, kan den studerande avstängas från läroanstalten för viss tid, högst ett år. En läropliktig enligt läropliktslagen kan dock avstängas för högst tre månader. Bestämmelser om fullgörande av läroplikten under tiden för avstängning för viss tid finns i 8 § i läropliktslagen.

— —

96 §

Studierätt

Den studerandes studierätt börjar vid den tidpunkt som utbildningsanordnaren bestämmer.

De studerandes studierätt upphör när de har avlagt den examen eller den eller de examensdelar eller genomfört den utbildning till vilken de i enlighet med bestämmelserna i denna lag har blivit antagna som studerande, eller när de anses ha avgått på det sätt som anges i 97 §.

En studerande har rätt att tillfälligt avbryta sin studierätt för den tid som han eller hon utför sådan tjänstgöring som avses i värnpliktslagen (1438/2007), civiltjänstlagen (1446/2007) eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller får sjukdagpenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004). Dessutom kan studierätten på begäran av den studerande tillfälligt avbrytas av någon annan grundad anledning. Bestämmelserna i detta moment tillämpas inte på läropliktiga enligt läropliktslagen. Bestämmelser om avbrytande av fullgörandet av läroplikten för viss tid finns i 7 § i läropliktslagen.

Utbildningsanordnaren beslutar om tillfälligt avbrytande av studierätten efter den studerandes ansökan.

97 §

När studerande anses ha avgått

En studerande anses ha avgått, om det är uppenbart att han eller hon inte har för avsikt att delta i undervisning eller yrkesprov eller visa sitt kunnande på andra sätt i enlighet med den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och inte har uppgett någon grundad anledning till sin frånvaro, eller om han eller hon inte har genomfört utbildningen som handleder för arbete och ett självständigt liv inom den tid som anges i 11 §.

En studerande anses ha avgått också när han eller hon själv skriftligen meddelar utbildningsanordnaren att han eller hon avgår. Då anses den studerande ha avgått den dag när meddelandet kommer fram till utbildningsanordnaren, eller vid en senare tidpunkt som meddelas av den studerande.

Utbildningsanordnaren meddelar ett beslut om att studeranden anses ha avgått.

En läropliktig anses ha avgått på det sätt som avses i 1 mom. senast en månad efter att han eller hon för sista gången har deltagit i undervisning enligt den personliga utvecklingsplanen för kunnandet eller i yrkesprov eller annat påvisande av kunnandet. Innan en läropliktig anses ha avgått ska utbildningsanordnaren meddela den läropliktige samt dennes vårdnadshavare och någon annan laglig företrädare att den läropliktige kan anses ha avgått, om han eller hon inte deltar i undervisning enligt den personliga utvecklingsplanen eller i yrkesprov eller visar

sitt kunnande på andra sätt. Bestämmelser om förfaranden som gäller när en läropliktig anses ha avgått finns dessutom i 13 § i läropliktslagen.

99 §

Studerandevård

Bestämmelser om rätt till studerandevård och studerandevårdstjänster för studerande inom utbildning för yrkesinriktad grundexamen eller utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv samt för läropliktiga studerande inom utbildning för yrkesexamen finns i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013). Utbildningsstyrelsen meddelar föreskrifter om de centrala principerna samt målen för studerandevården. Utbildningsstyrelsen ska bereda föreskrifterna i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd. Utbildningsanordnaren beslutar med stöd av Utbildningsstyrelsens föreskrifter hur studerandevården ska ordnas.

— —

100 §

Rätt till avgiftsfria måltider

En studerande inom heltidsutbildning för en grundexamen eller inom utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv har rätt till avgiftsfria måltider de dagar då den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet förutsätter att den studerande är närvarande på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar. En läropliktig studerande har ovan avsedd rätt även inom heltidsutbildning för en yrkesexamen. Dessutom har en studerande även rätt till andra dagliga avgiftsfria måltider inom en utbildning som i enlighet med anordnartillståndet ordnas i en internatskola samt vid utbildning som leder till grundexamina om vilka det föreskrivs genom förordning av statsrådet och där förvärvandet av kunnandet förutsätter att den studerande är närvarande en längre tid än en ordinarie arbetsdag på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar.

— —

102 §

Studiesociala förmåner i läroavtalsutbildning

— —

En studerande har rätt till ersättning för resekostnader, om det förvärvande av kunnande som sker i utbildningsanordnarens lärmiljöer förutsätter att den studerande reser över tio kilometer i en riktning från hemmet eller läroavtalsarbetsplatsen till undervisningsplatsen. En läropliktig har dock rätt till ovan nämnda ersättning om resans längd är minst sju kilometer. Den studerande har rätt till reseersättning för en resa tur och retur per vecka. Av särskilda skäl kan reseersättning betalas dagligen, om den studerande bor hemma. Om den studerande får ersättning för dagliga resekostnader, har han eller hon inte rätt till inkvarteringsersättning. Reseersättning betalas endast för resa i hemlandet och enligt det billigaste färdsättet mellan undervisningsplatsen och hemmet eller läroavtalsarbetsplatsen, utifrån den faktiska platsen för avfärden och återresan.

— —

104 §

Beviljande av och rätt till en plats på ett internatboende

Utbildningsanordnaren beslutar om grunderna för beviljande av platser på ett internatboende. När platser beviljas ska jämlika grunder för beviljandet tillämpas och den studerandes behov av en plats på ett internatboende beaktas. Platserna ska i första hand beviljas läropliktiga enligt läropliktslagen, i andra hand andra studerande som har rätt till avgiftsfri utbildning enligt 16 § i den lagen och därefter andra studerande. Grunderna för beviljande av platser på ett internatboende ska på förhand meddelas dem som ansöker om en sådan plats.

— —

Om den studerande avstängs från läroanstalten för viss tid med stöd av 85 § 2 mom. eller 88 § 3 mom., förvägras rätt att delta i undervisningen med stöd av 85 § 4 mom. eller avhålls från studierna med stöd av 85 § 5 mom. eller om den studerandes studierätt tillfälligt avbryts med stöd av 96 § 3 mom. eller om den studerande avbryter fullgörandet av läroplikten med stöd av 7 § i läropliktslagen, kan utbildningsanordnaren besluta att den studerandes rätt till en plats på internatboendet upphör tillfälligt för motsvarande tid.

— —

105 §

Avgifter som tas ut av studerande

Den utbildning för en yrkesinriktad grundexamen som avses i denna lag samt utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv är avgiftsfria för studerande. Dessutom är de inträdes- och lämplighetsprov som används vid antagningen av studerande avgiftsfria för de sökande. Avgift kan dock tas ut för läromedel och material som den studerande får behålla efter avslutad utbildning.

— —

De avgifter som avses i 1 och 2 mom. får inte tas ut inom arbetskraftsutbildning och inte heller inom personalutbildning. De avgifter för läromedel och material som avses i 1 mom. och de avgifter som avses i 2 mom. får inte tas ut av studerande som har rätt till avgiftsfri utbildning enligt 16 § i läropliktslagen.

— —

111 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs nedan, får omprövning av utbildningsanordnarens beslut enligt denna lag begäras hos regionförvaltningsverket på det sätt som anges i förvaltningslagen, om beslutet gäller

1) i 11 § avsedd tid för genomförande av utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv,

— —

———

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2021.

Lagens 7, 11 och 14 §, rubriken för 16 § samt 16 § 1 mom., 23 § 1 mom., 27 § 2 mom., 37 § 2 mom., 48 § 2 mom., rubriken för 6 kap., 50 och 58 §, 62 § 1 mom., 70 § 5 mom. och 111 § 1 punkten träder dock i kraft först den 1 augusti 2022. Vad som i 97 § 1 mom., 99 § 1 mom. och 100 § 1 mom. i denna lag föreskrivs om utbildning som handleder för arbete och ett själv-

ständigt liv tillämpas till och med den 31 juli 2022 också på utbildning som handleder för yrkesutbildning.

Helsingfors den 30 december 2020

Republikens President

Sauli Niinistö

Undervisningsminister Jussi Saramo